

referentne ličnosti i djela:

- Sverige- G.Asplund (Biblioteka 1920-28, Stock.Izložba 1930, Krematorij), S.Markelius (kolekt.stanovanje), S. Celsing (KulturHuset 1973), R.Erskine (stanovanje)
- Norge- E.Munk (Krik 1885), C.N.Schulz ("Existence, Space Architecture", "Genius loci"!))
- Danmark- B.Thordvaldsen (u.1844), A.Jacobsen (SAS, škole) J.Utzon (Sidney Opera 1957-, Kuwait Parlament '80s) grupa Vandkunsten (kooperativno stanovanje)
- Finland- C.L.Engel (u.1840), E.Lönnroth (Kalevala 1835), J.Sibelius (Finlandia 1899), L.Sonck (Katedrala T.1902) Saarinen, Lindgren, Gesellius (Muzej 1903, Hvitträsk) Saarinen (Kolodvor 1906-17), J.S.Siren (Parlament 1926-) ALVAR AALTO (1898-1976), V.Revel (Toronto City Hall 1958) A.Ervi (Tapiola '50s-), Siren-Siren (Linz Hall), T.Penttilä (Teatar '70s), R.Pietilä-RP (Crkva T, Dipoli, Biblioteka T, Palace Kuwait), J.Palasma, C.Gullichsen, E.Kairamo, grupa Arrak, P.Hellin, G.Grotenfelt

Uvodne teze koje objašnjavaju i ilustriraju neke aspekte skandinavske, pogotovo finske arhitekture:

- nordijski vv. latinski duh - kao odraz gotičkog (medijevalnog) i klasicističkog (antičkog) kompoziciono oblikovnog principa. Na toj bi se polarizaciji mogla pratiti i konfrontacija lokalnog i univerzalnog, spontanosti, organičnosti i racionalnosti, geometrije, tj. svih onih elemenata koji karakteriziraju izmjenu stilskih ili konceptualnih obilježja. I u najnovijim projektima je moguće pratiti taj dualizam, kao i unutar jednog autorskog opusa (AA-funkcionalizam i moderni regionalizam)
 - "uvoz ideja", izvoz arhitekture - navedeni su glavni utjecaji na finsku (skandinavsku) arhitekturu i najpoznatiji primjeri skandinavskih projekata u svijetu (naravno, najznačajniji izvoz je Aaltov), -Suomi=primus inter pares (ili prvi među sličnima) - kao dokazni materijal za vodeću finsku poziciju je prisustvo AA i njegovog finskog okruženja u najznačajnijim publikacijama o modernoj arhitekturi: H/J:International Style 1932, S.G:Time, Space and A, 1941, C.J:Modern Movements 1973, K.F:Modern Architecture 1980, I poslije AA, interes za finsku arhitekturu ne jenjava, npr.AR 3/90
- Izlaganje, uz projekciju 160 slajdova, obuhvatilo je: najznačajnije primjere koji prethode modernoj arhitekturi; Centralna ličnost, AA, prikazan je kroz najveći broj projekata, uz davanje faktografskih podataka i interpretativnih karakteristika; Noviji autori u čijim djelima su sadržane lokalne specifičnosti, ali i svjetski trendovi, prezentirani su objektima najrazličitijih funkcija (poslovne zgrade, biblioteka, kazalište, crkve, pastoralni centar, industrijski objekti, kulturni centar, stambeni primjeri i drugo); S nekoliko primjera je prikazano gradjenje u strogom gradskom centru, te podizanje sekundarnih centara na periferiji; Od objekata izvan Finske, najilustrativniji primjeri u smislu "live in architecture" je Kuća Kulture u Stockholmu i kooperativno stanovanje kod Kopenhagena.
- Uz primjedbu da u Skandinaviji, osim ovog širokog spektra sjajnih objekata, ima i objekata inferiorne vrijednosti, zaključak je: i mit (tj.idealizirana postojeća situacija) i stvarnost (tj. objektivno postojanje vrhunskih vrijednosti).

HIPERBOREJCI: mit ili stvarnost?

	Sverige	Norge	Danmark	Suomi-Finland <i>Mandil 140-154 1521</i>	+I
literatura	saga (nešto ispričati) XIII (Nibelunzi) poč.XIII: Saxo Grammaticus: Historia Danica /1849-912/ Johan August STRINDBERG 1884.Brakovi !	//1828-906/ Henrik IBSEN (1867.Peer Gynt) Nora-lutkina kuća	Hamlet 1601. /1805-75/ Hans Christian ANDERSEN <i>Sgren</i>	Michael Agricola 1548.(prijevod B-) 1521.Judita 28.II,1835. 1802-84 Elias Lönnrot * "Kalevala"(Pohjola) Aleksis Kivi: 7 br 1834-72 * E.Leino, M.Waltari F.E.Sillanpää "runeberi-cake"*	
filozofija			S.A.KIERKEGAARD /1813-55/		
muzika		Edvard GRIEG /1840-907/ 1876.s.m.za P.G.		rune-na kanteli Jan SIBELIUS /1865-957/ miz od 7 simfonija 1899.Finlandia	
kiparstvo			/1768-844/ Bertel THORVALDSEN klasicizam	(E.Hiltunen)	
slikarstvo		/1863-944/ Edvard MUNCH 1885.Krik /friz ž/ 1892.skand1	(Camille Pissaro)	(1865-931) (A.Gaillen-Kallela)	
film	/1918-/ Ingmar BERGMAN Ingrid " ,GG		/1889-968/Carl Theoder DREYER 1928.Stradanja Jeanne d'Arc	o medijevala	
znanost <i>sportski heroi</i>	/1833-96/ Alfred NOBEL od 1901.nagrada			Carl Ludwig ENGEL (u.1840) o empire (SP)	
ARHITEKT.				eklektika o neo-stilovi	
URA	Gunar ASPLUND /1885-940/ 920-8:Biblioteka 930:Stock.Izložba 935-40:Krematorij Sven MARKELIUS (kolektivno stan) Peter CELSING 1973:KulturHuset Ralf Erskine (stanovanje) Uno Ahren	1971.C.N.Schulz: "Existence, Space, A Genius Loci" Sfere Penn, J+J "moderni regionalizam"	Arne JACOBSEN /1959:SAS (p+l+20) (comp.Lever, Vjesnik škole Jorn UTZON "1957:Sidney Opera '80s:Kuwait Parl. grupa Vandkunsten: Kooperativno stan.	Lars SONCK 1902.Katedrala Tampere (jugendstil) Elia SAARINEN Lindgren Geselius 1903.muzej! Hvittrakk 6-17:Kölodvor nacional- o romantizam J.SIREN 1926- Parlament o historicizam (neoklasicizam) o funkcionalizam o moderna o konstruktivizam o post o de	
	ALVAR AALTO /1898-1976/				
	Villo Revell (Toronto City Hall 1958) Arne Ervi (Tapiola '50s) Siren-Siren (Linz Hall) R.Pietila-R.Patilainen (Crkva T, Dipoli, Palace Kw) Timo Penttila (Teatar '70s) C.Gullichsen, E.Kairamo P.Hellin				

HIPERBOREJCI: prema grč. mitu narod, nastanjen na krajnjem sjeveru Evrope "nad Borejem" tako da ih ledeni vjetar nije šibao. Vjerovalo se je da žive u vječnom suncu, obilju i trajnom miru, a da se do njih nemože doprijeti ni kopnom, ni morem. Dovodili su ih u vezu s Apolonovim kultom, a pjesnici su ih smatrali miljenicima Apolona i Artemide. Apolon provodi kod njih zimu i vraća se u proljeće u Grčku na kolima koja su vukli labudovi, a oni šalju žrtve prvine u Delos. Spominju ih Eshil, Pindar i Herodot. Mit o Hiperborej- cima omiljena je tema kasnijih pisaca. Postavlja se pitanje: dali su H. puka tvorevina pjesničke mašte ili su Grci znali za zemlju s polarnim svjetlom. Možda se u mitu sačuvala uspomena na neki narod sa sjevera koji je s greima imao kulturne veze.

NIBELUNGEN (nord. Niflungar, Nibelunzi), i. germ. ime za rod legendarnih demonskih patuljaka, čiji je kralj Nibelung posljednik velikoga podzemnog blaga.

Ep iz XIII st. *Nibelungenlied* Sadržaj: Siegfried dolazi na Guf- therov dvor u Worms s blagom, koje je oteo od Nibelunga, da prosi kraljevu sestru Kriemhildu za ženu. Kralj pristaje da mu je da za ženu, ali pod uvjetom, da za nj pridobije nepobjedivu island- kraljicu Brunhildu. Siegfried služeći se plaštem, koji ga čini ne- vidljivim (*Tarnkappe*), svlada Brunhildu. Slave se dvije svadbe. Kada je Brunhilda saznala za prijevaru, smišlja osvetu i naloži dvorjaninu Hagenu da mučki ubije Siegfrieda, a zatim se ubije sama. Sad Kriemhilda sprema krvnu osvetu. Da bi ostvarila svoj osvetnički plan, ona pristaje da se uda za Etzela, hunskog kralja. Na njezin nagovor Etzel poziva Burgundane sebi na dvor, traži od njih blago, koje je pripadalo Siegfriedu. Oni odbijaju i izginu svi u općem pokolju zajedno s Kriemhildom.

HAMLET,

Priča o Hamletu razvila se po svoj prilici iz starih islandskih i skandinavskih legendi. Prvi put se pojavila u latinskoj *Historia Danica*, koju je početkom XIII st. sastavio danski kroničar Saxo Grammaticus.

Shakespeare je 1601 napisao svoju *The Tragical History of Hamlet, Prince of Denmark*. H. već preko tri i po stoljeća predstavlja jedan od najzbudljivijih doživljaja ljudskog duha. Po spletu poetske imaginacije, duboke humanosti, tragike, bijede i veličine čovjeka, Shakespeare je svojim Hamletom stvorio jedinstven lik. Odras novog poleta kritičke misli, kada je Kopernik zbacio Zemlju iz središta svemira, a filozofija renesanse mrvila sredovječnu koncepciju svijeta kao vidljive manifestacije kršćanskog boga, H. je skeptik, koji izražava montaigneovsku sumnju u konvencionalna vjerovanja. On se ruga prijestolju i autoritetu. Mrtvačka lubanja, što mu se dokoturala iz feudalno- teokratskog svijeta Danteova, u njemu ne izaziva zagrobne vizije, već golem, bezbožan upitnik. A pakao je zapravo tu, na zemlji, u tom surovom svijetu, prepunom opačina, gdje je od svega najveća stvar biti čovjek. On je aristokrat, prijatelj glumaca i grobara, i riječi su mu bodeži za kraljevske glave. H. mrzi laskavce i servilnost, razumije jezik naroda. Lucidan um, cinik, koji se raščinjava skalpelom introspekcije, melankolik što plove u gondola- ma mašte, i neustrašivo hrabar u akciji, kad god to okolnosti traže, H. je najfascinantnija figura svjetske književnosti.

Zemlja KALEVE ↔ POHJOLA

KIERKEGAARD: često smatran prvim egzistencijalističkim misliocem. Zaokupljen pitanjima "bezsmisla postojanja", iznosi osebujne poglede o tragičnosti i paradoksalnosti čovječeg položaja u svijetu. Čovjek, uvijek shvaćen kao usamljeni pojedinac, suprostavljen je u ukupnosti svojih težnja i nada indiferentnom realitetu fizičkog bivstvovanja čija je konačna granica smrt. Filozofski se ova činjenica izražava u suprostavljenosti egzistencije (postojanja) i esencije (biti)...Ili-ili: fragmenti života (Dnevnik zavodnika)

IBSEN: U drami *Brand*, pod utjecajem K. zahtjeva da čovjek bude vjeran sam sebi, da se posve žrtvuje za svoj poziv. *Peer Gynt* je čovjek koji oblaguje samog sebe i od života bježi u sanjarenje i maštanje. *Nora* govori o pravu žene na vlastiti život.

I. je nemilosrdni optuživač suvremenog društva i odnosa koji u njemu vladaju prikazuje sukob pojedinca i društva, suprotnost između snova i stvarnosti.

Na jednom mjestu u *Divljoj patki* jedan od likova kaže: "Oduzmete li prosječno čovjeku njegovu životnu laž, oduzet ćete mu i sreću", što znači da otkrivanje istine donosi strah i užas.

STRINDBERG: anarhična priroda, živčano labilan, glasovitost i skandal izaziva zbirkom pripovjedaka *Brakovi*. Sukob među spolovima je velika tema njegovog života (3 braka), ai djela. Oporbenjak, naturastički dramatik i pjesnik ("skinuti se do gola nasred trga" pokazati se bez srama onakvim kakav čovjek jest). *Zaručnici* su opora polemika protiv bračne institucije. Ruši iluzije dok ne dođe do konačnog razočaranja, ali natočku sa "koje se istinski nešto može vidjeti"-što?"Sebe same! Ali kad sagledamo same sebe umiremo"

MUNCH: bliski Strindbergov prijatelj (obojica dolaze do ruba ludila), a od ibsena i njegove problematike naučio je mrziti konvencionalni moral. Lišeni dekora licimjerstva, likovi se otkrivaju kao kukavna i odvratna bića (*Večer na korzu*). U *Kriku* imaju više straha i užasa. Slika je čuvena.

M: "čujem krik prirode". Čovjek u prvom planu s ustima što viču i rukama na ušima da ne čuje vlastiti krik, koji je ujedno i krik prirode iskazan u jednom pejsažu delirija.

"najdarovitiji i najnezavisniji slikar jugendstila" se distancira od dekorativne slike jugenda: "više ne treba interijere prostora ispunjavati muškarcima koji citaju i ženama što pletu, već živim stvorenjima koja dišu, osjećaju pate i vole"

"Madona"

THORVALDSEN: kasni klasicizam- ugledanje u antičke uzore, oslanjanje na forme antike. (50 m friz 'Ulazak Aleksandra Velikog u Babilon' formalno se nadovezuje na panatenejski friz Partenona, bio je namjenjen za palaču Kvirinale kao predestiniranu Napoleonovu rezidenciju u Rimu). Ideal mu je ljepota nagog tijela. (Suvremenik A.Canove). Kršćanski sveci "su kod njega pokršteni grčki bogovi". U njegovom muzeju u Kopenhagenu (1839-48) smješteno je oko 120 skulptura u mramoru, skica u sadri, modela, odljeva

GRIEG: na elementima norveškog folklora, gradi vlastiti nacionalno-romantičan izraz. Lirik, male forme (Lirski komadi, 25 nordijskih nar. mel.i plesova,).Orkestralna svita za Peer Gynta, sadrži i poznatu nostalgičnu "Solvejgina pjesma". Posljednje djelo op.72.Slaatter

SIBELIUS: ("Moja žena je Finkinja, to stablo je finsko, to jezero je finsko; I ja sam i sve što stvaram, sve je finsko. Ja moram živjeti u Finskoj. Nikada je nebih mogao napustiti. To bi me ubilo i značilo kraj mojoj umjetnosti".Patriotski zanos nije ga nikada napuštao: kažu da je u svojim sedamdesetim /1939/ lovačkom puškom pucao po ruskim avionima). 116 djela, petnaestak izuzetnih, nakon 1929. ni jedne note. Veličanstveni niz od sedam simfonija. Finlandia op.26 "žestoki krik pobune protiv carske Rusije", Kći Pohjole op.49 je iz Kalévale, Tapiola op.112 poema o finskoj šumi.

BERGMAN: filmski i kazališni režiser, dramatičar i scenarista. Značajke su njegovog opusa nordijska romantika i misticizam, snažna opsjednutost smrću i slojevita meditacija o fenomenu umiranja, zaokupljenost metafizičkim i magijskim, snovima i halucinacijama; ponire u dubinu čovjekove psihe i minuciozno razotkriva odnos muškarca i žene ili žene i žene. Važniji filmovi: Ljetna igra(50), Osmjeh ljetne noći (55), Sedmi pečat(57), Sumske jagode(57), Djevičanski izvor(60), Sutnja(63), Persona(66),Vrijeme vukova(68),Sramota(68),Strast(70),Dodir(71), Krici i šaputanja(72),Prizori iz bračnog života(74), Jesenja sonata,

DREYER: Misticizam, elementi njem.ekspresionizma, vampirizam, skandinavski realizam i religija protenstatizma-polazne pretpostavke djela koje kako sam kaže"želi shvatiti tajnu dubine ljudske duše". 1919:Predjednik, 1928:Stradanje Ivane Orleanske (vizualna ljepota, snažni krupni planovi)

Tri teze o skandinavskoj (finskoj) arhitekturi:

1) izmjena senzibiliteta na bazi konfrontacije

NORDIJSKI v LATINSKI duh

medijevala : antika (renesansa) /G.Vasari,1550: Le Vitae/
gotički

preporod : klasicizam /Goethe,1775 : f.arheolozi/
Pugin,1853

1895. jugendstil : 1910.

nacional- nordijski (dorski senz)

lokalno romantizam : klasicizam univerzalno

1927. funkcionalizam: historicizam (1926-31:parlament)

"moderni regionalizam" : internacionalni konstruktivizam

AALTO: Siren
AALTO: Aalto !

Schumpel
Thordvaldsen
Asplund
Engel
empire
nicolas.
Siren
Aalto do'27

modelacija ---- modulacija

oblik ----- mreža

organično-----apstraktno

nepravilo----pravilno

iracionalno---racionalno

spontanost---geometrija

(obrt)----- (industrija)

specifičnost--uniformiranost

pojedinačno---opće

naturalno---tehnicističko

drvo::::::::::staklo

opeka::::::::::eloksirani aluminij

bakar::::::::::bijelo bojana

(bojana fas. opeka

keramika):::::::

fr. granit - kamen - bijeli talijanski

2) "uvoz ideja", "izvoz arhitekture"

1917. Adelaide SAARINEN-(SAARINEN)

1922. Ch. Tribune twa

⊗ (maroko, majo, asteci, jp) 1957: J. Utzon: Sidney Opera

⊗ (internacionalni stil) 1958: V. Revell: Toronto City Hall

⊗ (----1927 ^{LeC} alžir 30) → AALTO (Baker H, MIT 1949, opera u Essenu itd. 15-20 pr.
rio 36 Siren-Siren, Pietila (Kuwait),

!!muzeji arhitekture!! ⊗ (50/2: Lever H, 59: SAS, : Vijesnik)
-arkhitekti-

3) Suomi=primus inter pares (ili prvi među sličnima)

1932. H/J: Internatinal Style Aalto: Turun Sanomat

(Asplund, Markelius, Ahren, Sundal)

1941. S.G: Time, Space and Architecture

poglavlje: Alvar Aalto-iracionalnost i standard 376-405

(novija izdanja: J. Utzon i treća generacija 406-425)

1973. C. Jencks: Modern Movements in Architecture

5. Alvar Aalto and the Means of Architectural Communication

p. 167-184

1980. K. Frampton: Modern Architecture

Alvar Aalto and the Nordic tradition: National

Romanticism and the Doricist sensibility 1895-957

p. 192-202

1934. FRS Yorke: The Modern House: /AA: Own House Hki, Mairea/

1962. N. Dobrović: Savremena arhitektura 3 -Asplund, Aalto

Savremena arhitektura 5 -Jacobsen

Donnus: Dec/1990

AA-Oct/Nov 1967: Alvar Aalto + Skandinavija (F, S, N, D)

AA-Juin 1977: ALVAR AALTO (Rovaniemi, Finlandia, Mairea, Baker H)

Baumeister 10/1989: Finnische Architektur der Letzten Jahre

(Itäkeskus, Heureka, Kulturcentrum)

AA-Avr 90

AR-3/1990: Cool Helsinki School

(Heureka, Itäkeskus, Stockmann, Cultural Centre)

+ deseti knjiga i monografija o A.A.

nordijski / lohinski duh

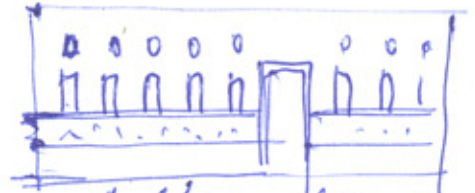

1920-28

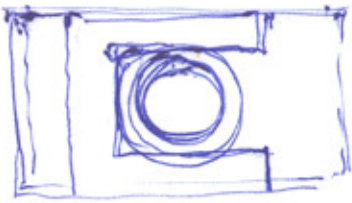

1926-31

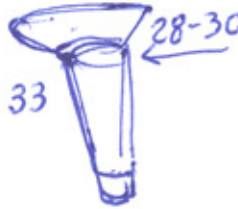
Siren

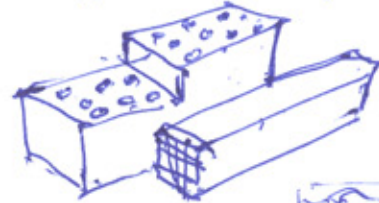
Aalto: Viipuri 1927-35

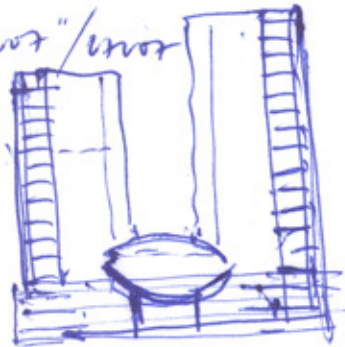
Paimio 33

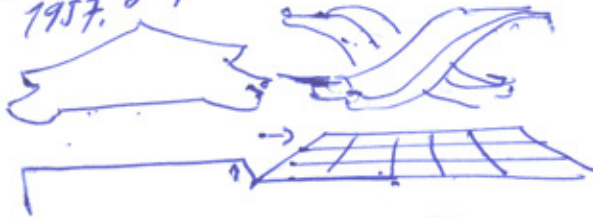
28-30

"most" / most

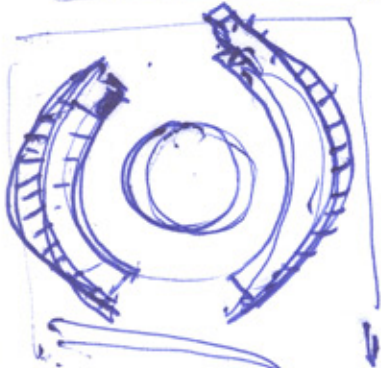
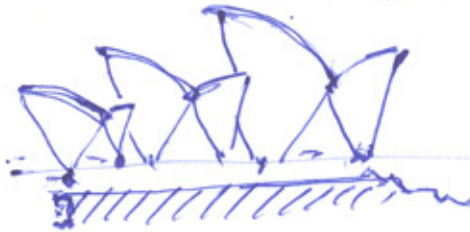
Rodney Opera 1957

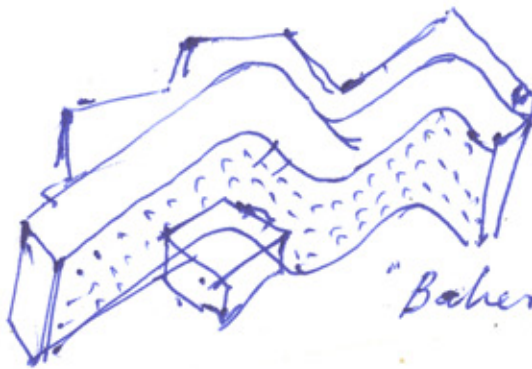
G.A, AA, F.L.W, M. Marsilio Japan Kim Moya Astes

Quiskee su surine delio se prizma samo ono sto je funkcionalno !!!

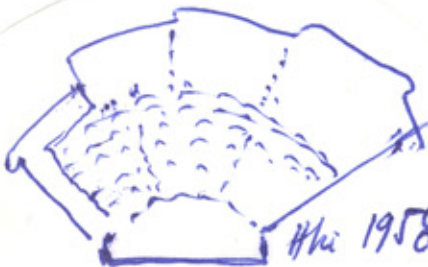
3500 + 1200 -je

Toronto City Hal. 1958 ->

"Baher A. MIT / Ch. Bot, 1999. Feb. 1931

Hki 1958

Bremen, 1962.

Studio 1956.

Sajmat Sabo 63-5

Rovaniemi 63-8

Oregon 65-70

2a

podignuta je u središtu Kopenhagena, na domaku železničke stanice i popularnog zabavnog parka Tivoli. Predstavlja najreprezentativnije Jacobsenovo ostvarenje. Sastoji se od hotelskog dela sa 275 gostinskih soba u obliku kule na 22 sprata, na dvospratnom podnožju sa poslovnica za železnički i vazdušni saobraćaj. Kompozicija veoma uspešna, ali i proverena već ranije (Lever house u Njujorku).

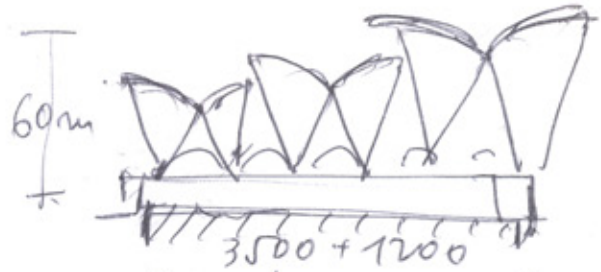
1959

1950-2

Sjdney - 1957 →

J. Utzon: Maroko, Japa
Maji, Asteci

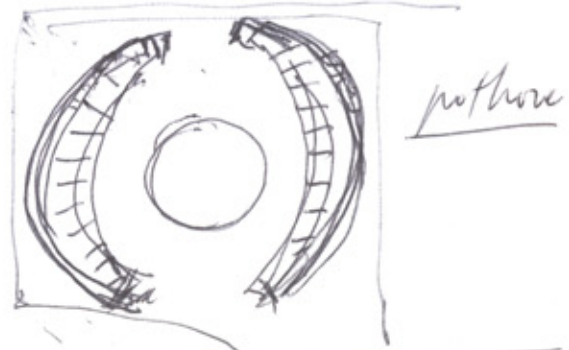

"Griske su sunčane
ali se prizna samo
ono što je funkcionalno"

(E) mega-sinteta: A+A → A

Toronto

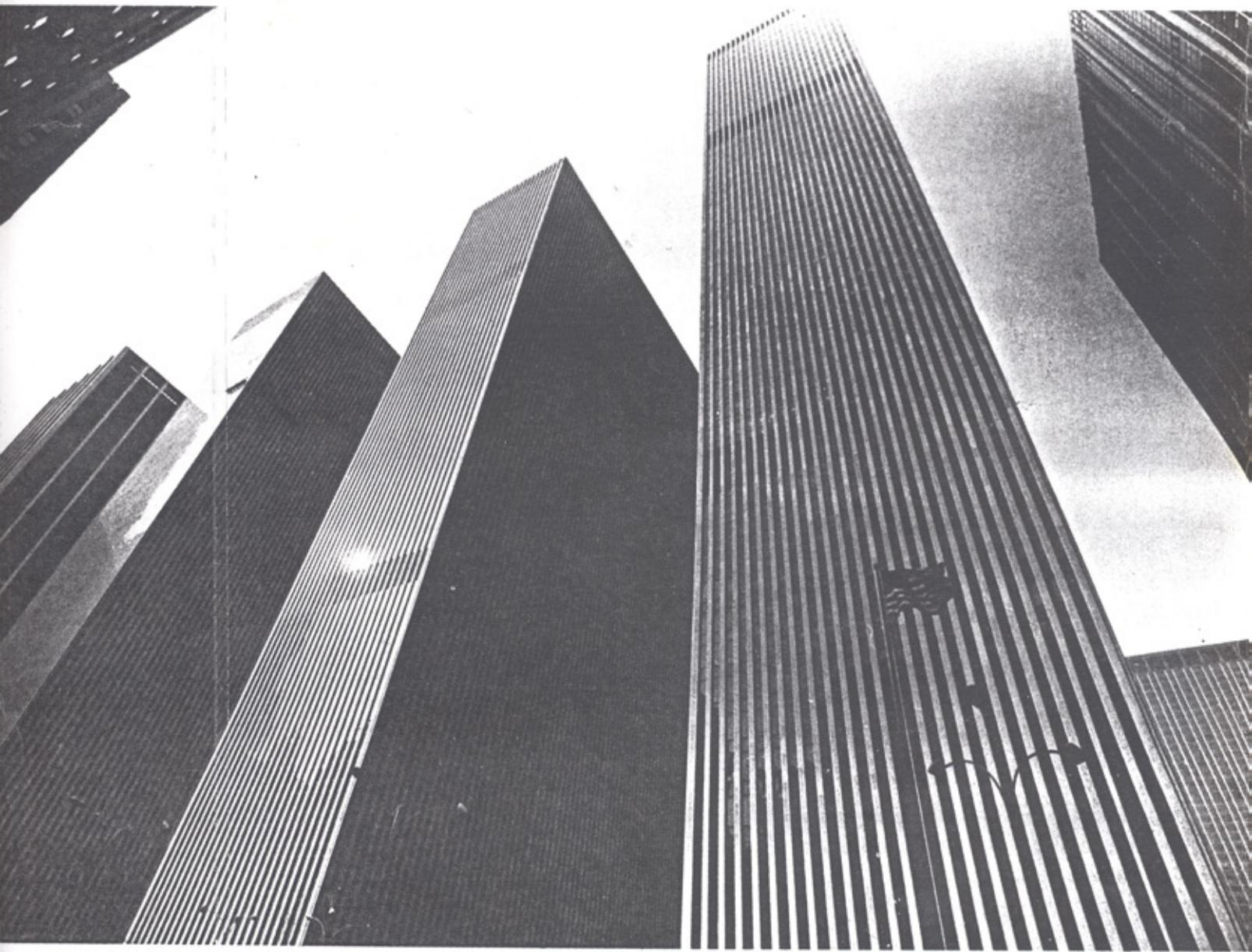
Vigo Revell 1958

→ ! Kermik

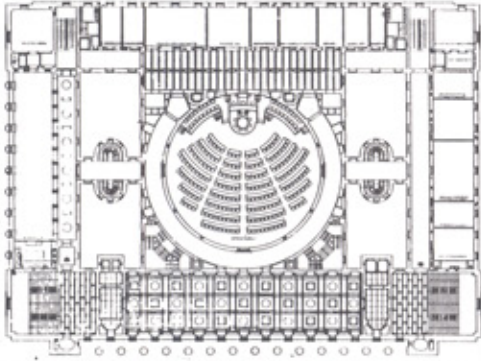
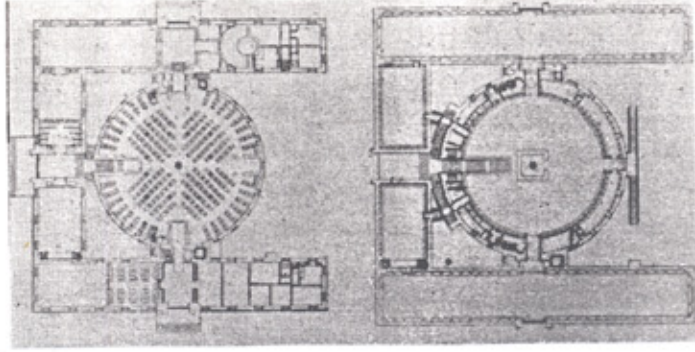

continuità. La scuola di Ulm, d'altra parte, dopo le dimissioni di Ma

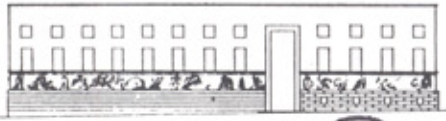
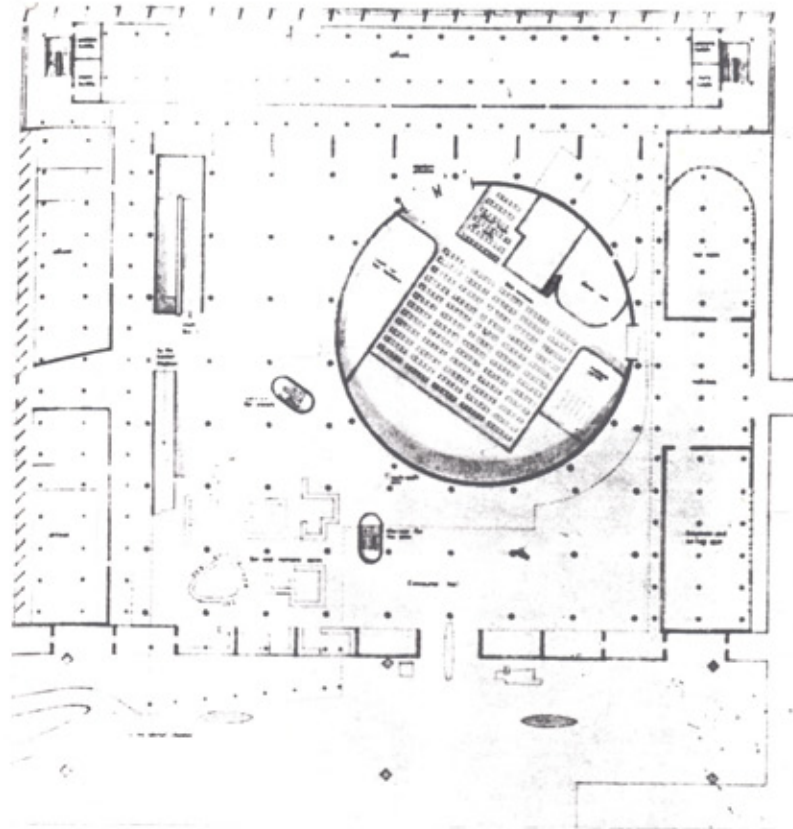
196. Gordon Bunshaft (per lo studio SOM), Lever House su Park Avenue, 1950-52. New York.

183 Asplund, Stockholm Public Library, 1920-28.

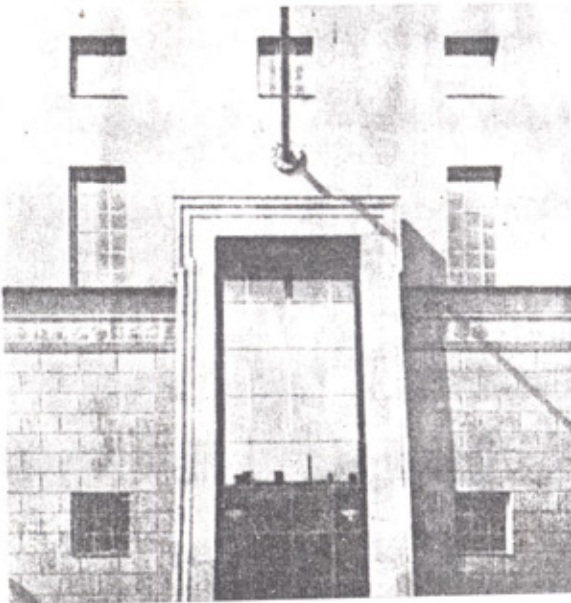

201 Sirén, Finnish Parliament Building, Helsinki, 1926-31. Plan of main level.

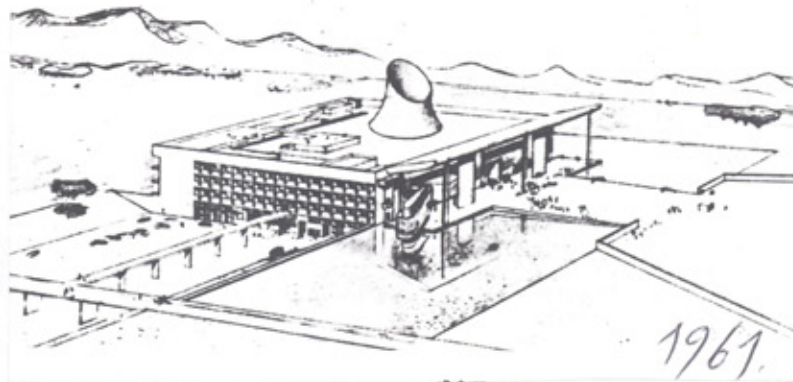
Latinskii
st. →
(14)

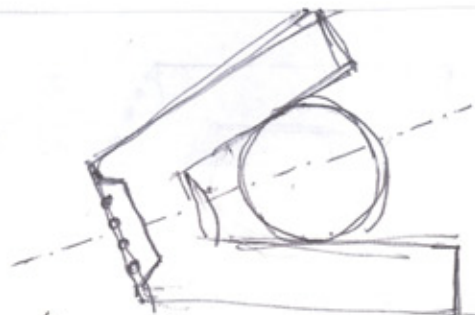
184 Aalto, project for Viipuri Library (1927)

Музей Тьордвардсена
(1848)

1961

Конаци: Биржа (од 1923 (градња))

Palladio

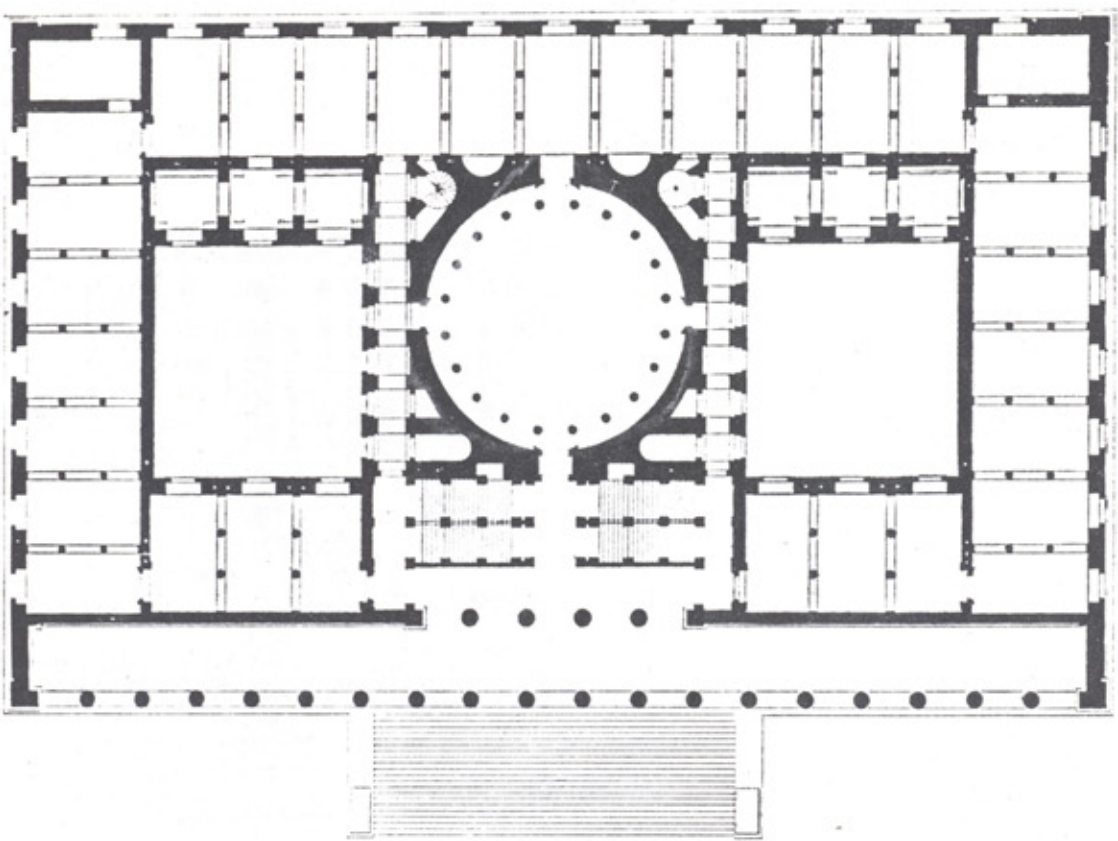

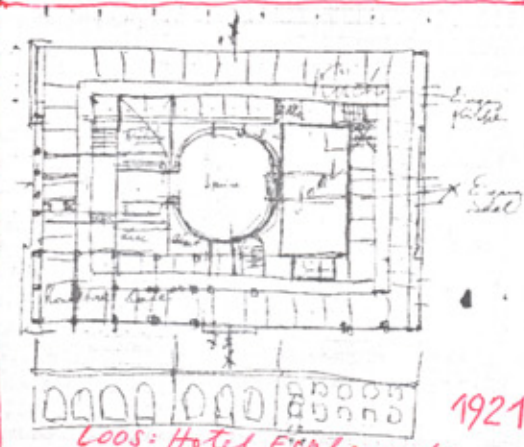
Fig. 3. Karl Friedrich Schinkel: Berlin, Altes Museum, 1824-25, Hauptgeschoss, Grundriß

← jänshi stypovi

Comp. ENGEL

Unverwirklichte
Bibliothek
Helsinki

sich die Eingangspartie mit einer zweiten Reihe von nochmals vier Säulen einwärts zu einer zweistöckigen Treppenhalle hin öffnet; die Treppenhalle erhält den Aufgang zum Obergeschoß und darunter den Ein-
 drei übrigen Außenseiten zeigen ein die Stockwerkgliederung tritt deutlich geschosse über einem niedrigen Sockel über der Hauptfassade am Lustg-
 FRIDERICUS GUILLELMUS III STUDIO AN-
 ARTIUM LIBERALIUM MUSEUM CONSTITU-
 Wangen der breiten Freitreppe, die auf-
 führt, stehen die beiden Skulpturen
 Kiss und Albert Wolff (Abb. 336-3) als
 als Krönung die vier Gruppen der
 rich Tieck (1776-1851). Das Alte ist
 ersten öffentlichen Museen überhaupt
 berühmtestes Werk. Die Gestaltung
 Ensemble von Treppenhalle und R-
 zigartige Lösung dar. Der Museum-
 Schinkels Bauten bei aller Prachtentfaltung
 und Monumentalität doch Klarheit und
 Übersichtlichkeit nie vermissen lassen.
 Das Bauwerk, im zweiten Weltkrieg
 ausgebrannt, wurde in jahrelanger
 Arbeit seit 1959 wiederhergestellt.

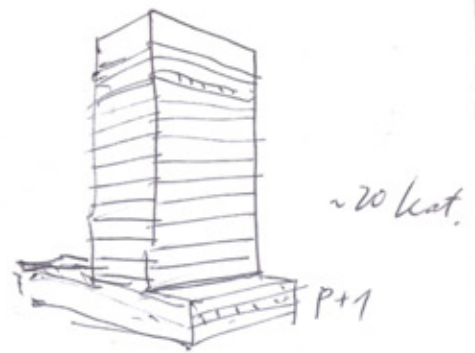
Loos: Hotel Eipflonade

1921.

LUDWIG PERSIUS, geboren 1803 in Potsdam, gestorben 1845 in Potsdam. Ausbildung an der Bauakademie in Berlin.
 ige Zusammenarbeit mit
 Schloß Glienicke für den
 arlottenhof für den Kron-
 wurfen). Ausführung der
) und der Friedenskirche
 42. Ausführung 1845-48)
 1) und Gedanken. 1842-50
 ikolaikirche in Potsdam
 ies sich als ein glänzen-
 kels, dem er in seinen
 kam; er verwirklichte
 deen, dessen Gunst er
 laße genoß. Eine über-
 der Anlage kleinerer,
 teter Villen- und Land-
 Ludwig Persius of Pots-
 dam, in: The Architects
 1928, S. 77-87, 113-20. -
 G. Poensgen, Die Bauten Friedrich Wilhelms IV. in Pots-
 dam, Berlin 1930. - R. Bergerhoff, Schloß Charlottenhof
 und die Römischen Bäder, Potsdam 1961.

Comp. Bronac Jannévac
~ 1830

XIX st. - električarom i historičarom
 teme prichog graditeljske
 SAS (1959) - stahljena stijena →
 Sydney Opera (1956)

~~1598 - Michelangelo~~
~~1510 - 1557 - Michelangelo~~
~~1521 - Judita~~
~~Marko Marulić~~

Historičarom i arhitektom

~~Walter Gropius~~

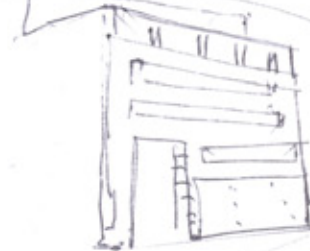
SOM-lever 1950-2

- Paulino
- Vignari
- Turan Sannonat

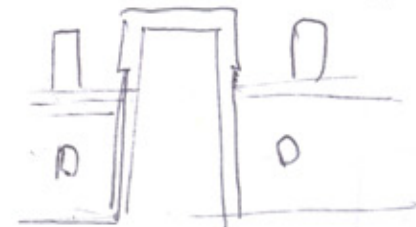

1920-8

1927-35

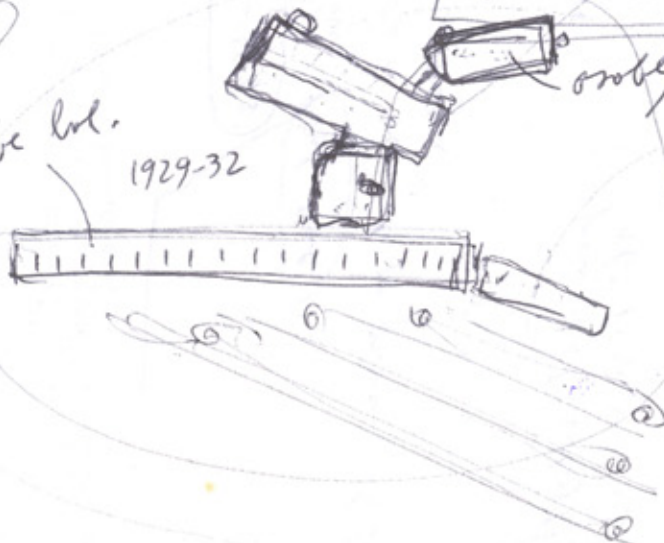
1927-9

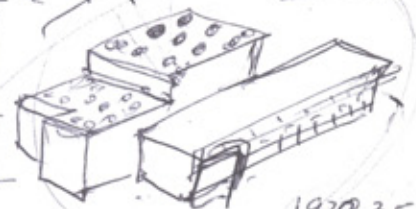
Bergmann
 J. Gropius
 Dreyer

Sobe kol.

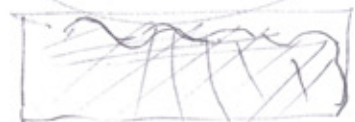
1929-32

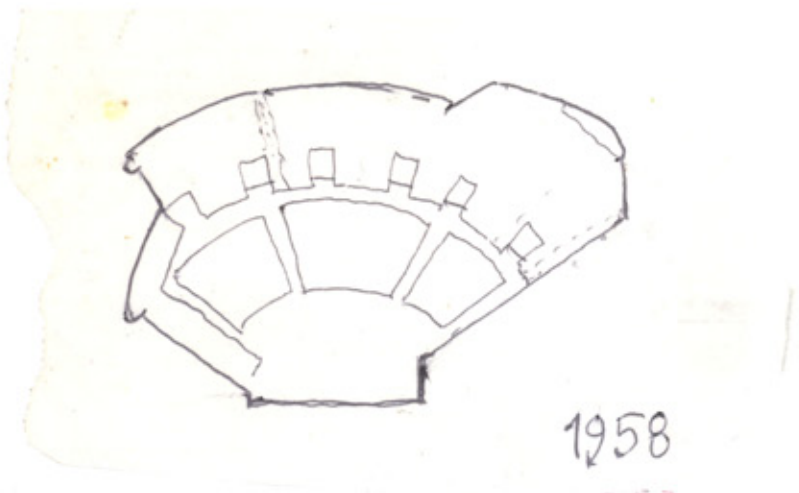

ovakve

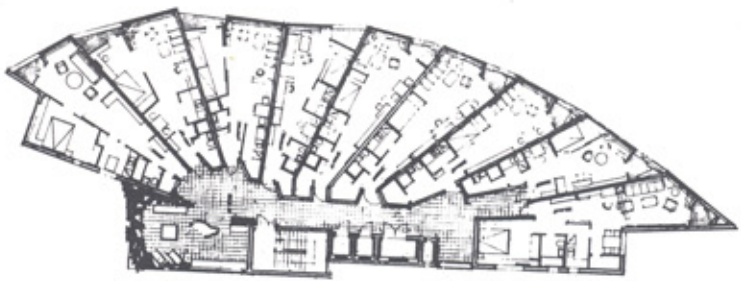
1929-35

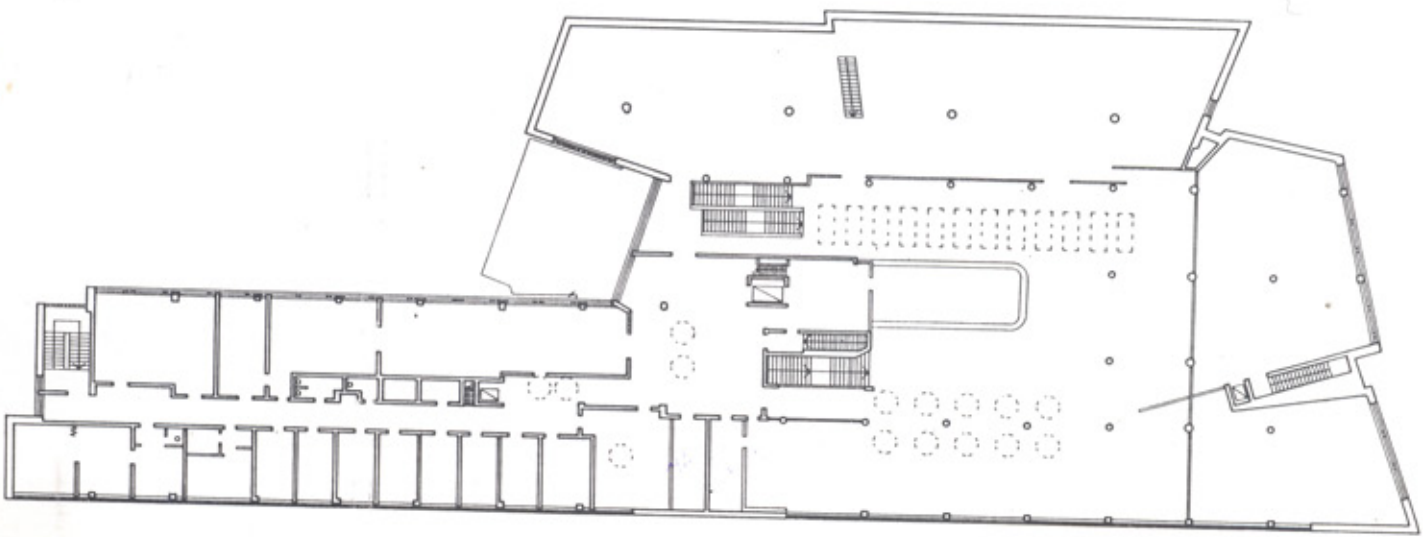

1958

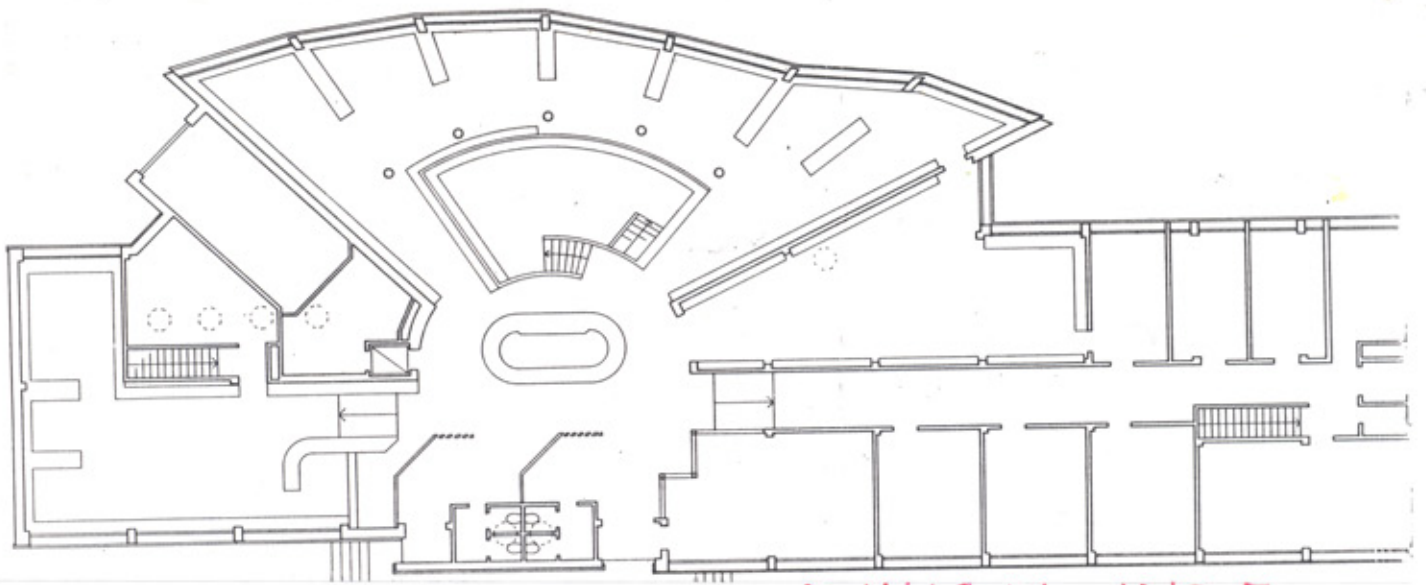
5

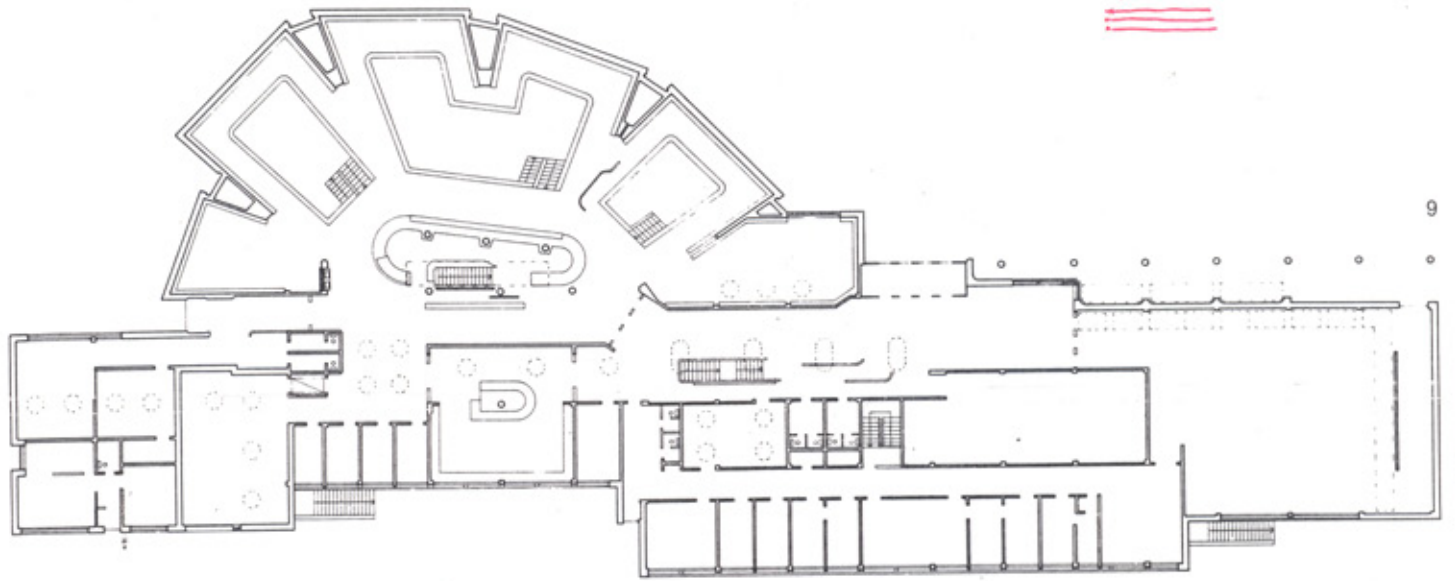
BREMEN 1962

OTANIEMI 1964-9

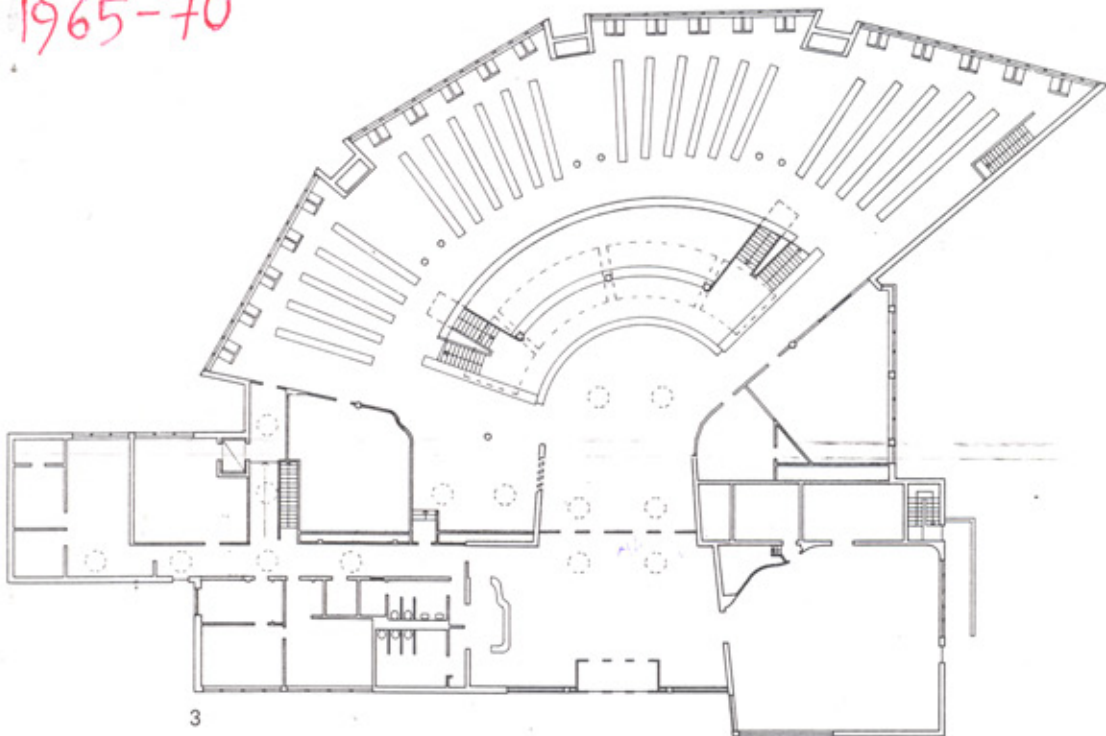
SEINAJOKI 1963-5

ROVANIEMI 1963-9

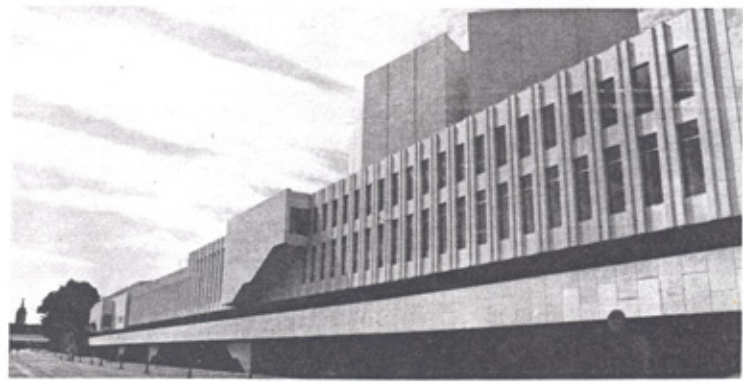
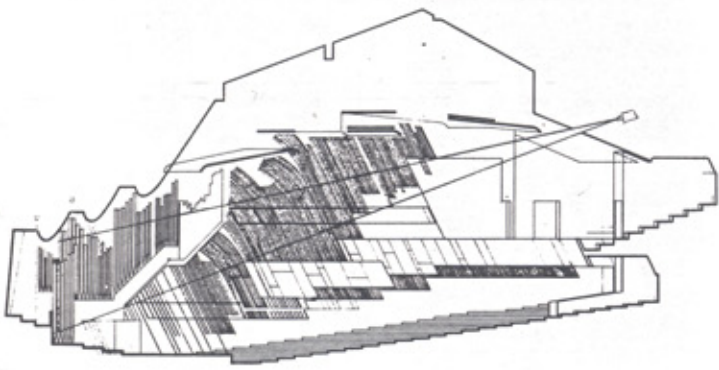
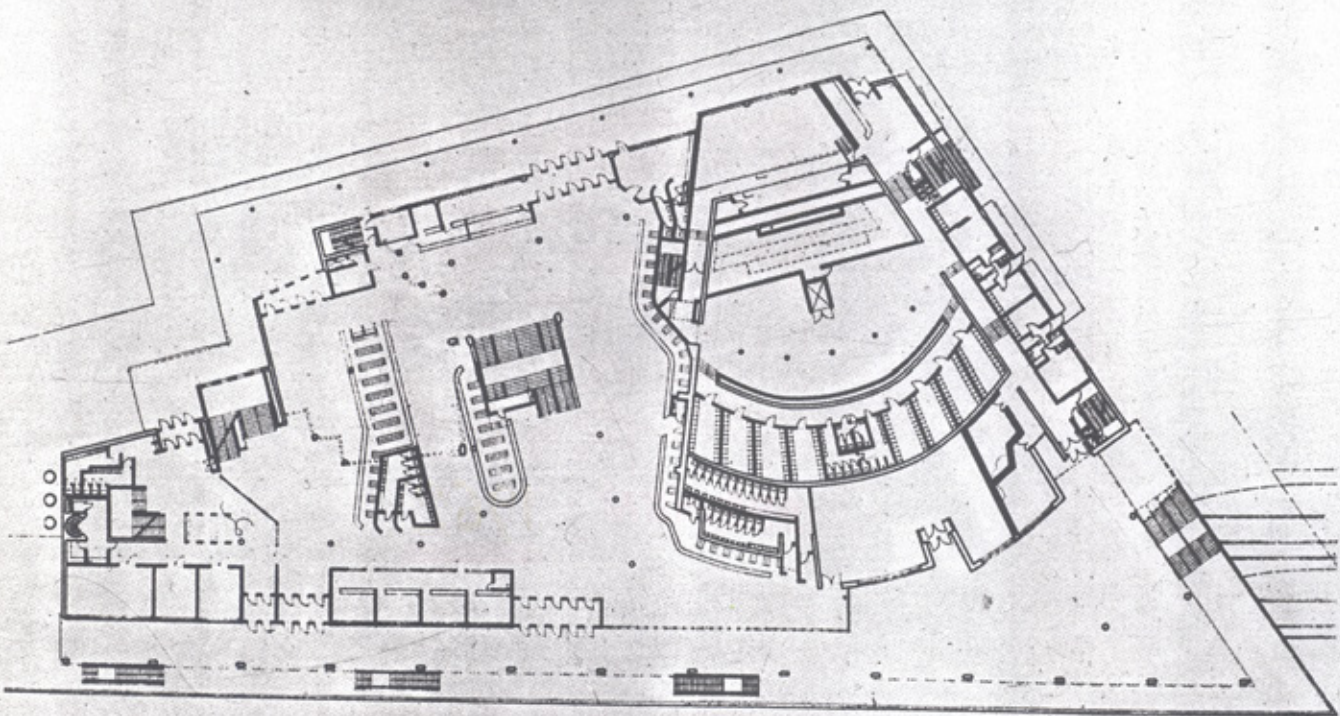
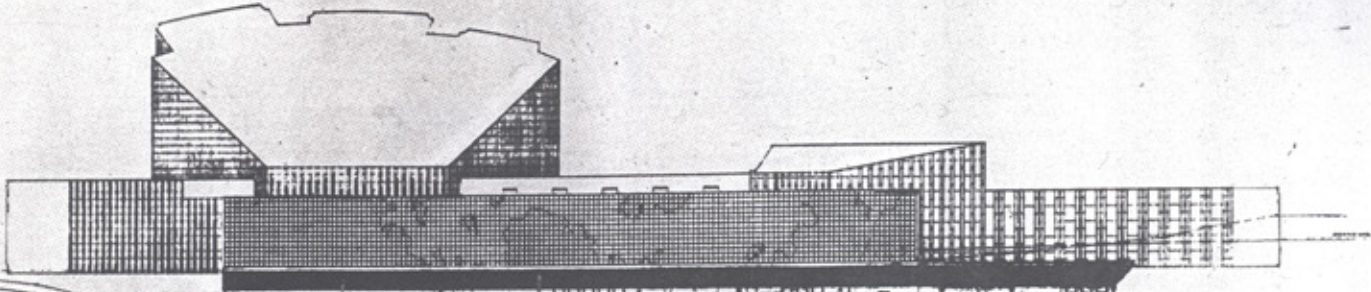
MOUNT ANGEL LIBRARY

1965-70

592. Alvar Aalto, Palazzo dei Congressi e sala per concerti, progetto del 1962, costruzione 1967-71, prospetto e planimetria, Helsinki.

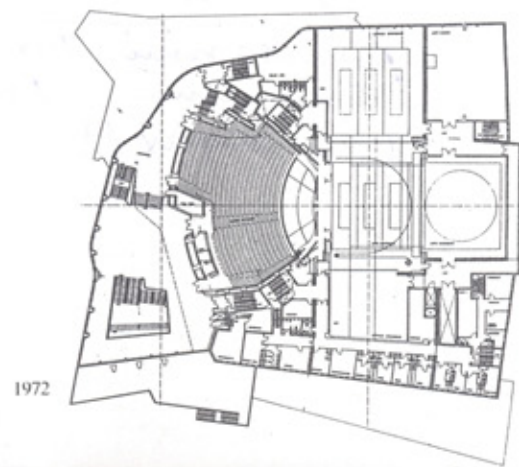
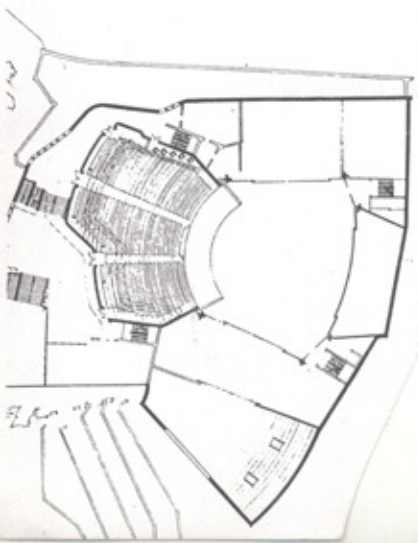
593, 594. Alvar Aalto, Palazzo dei Congressi e sala per concerti, sezione ed esterno, Helsinki.

Après de nombreuses vicissitudes, l'opéra impose à la ville sa forte présence, au milieu d'un parc urbain

Alvar Aalto: OPERA, ESSEN, 1963 →

1927

STOP

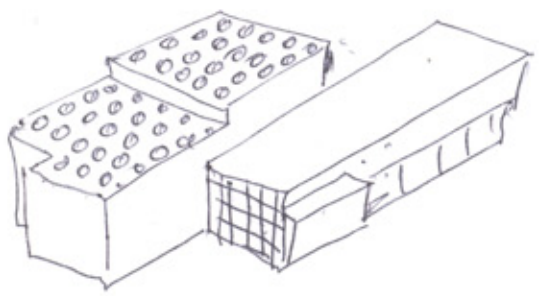
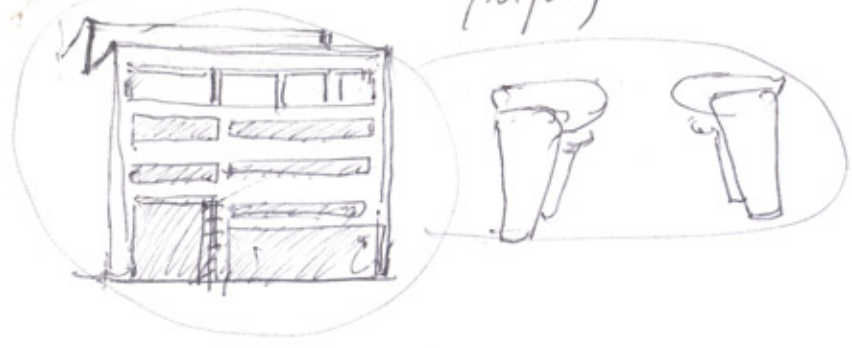
!! 1926-27 (Liga narodna)!

"funkcionalizam"

(logos)

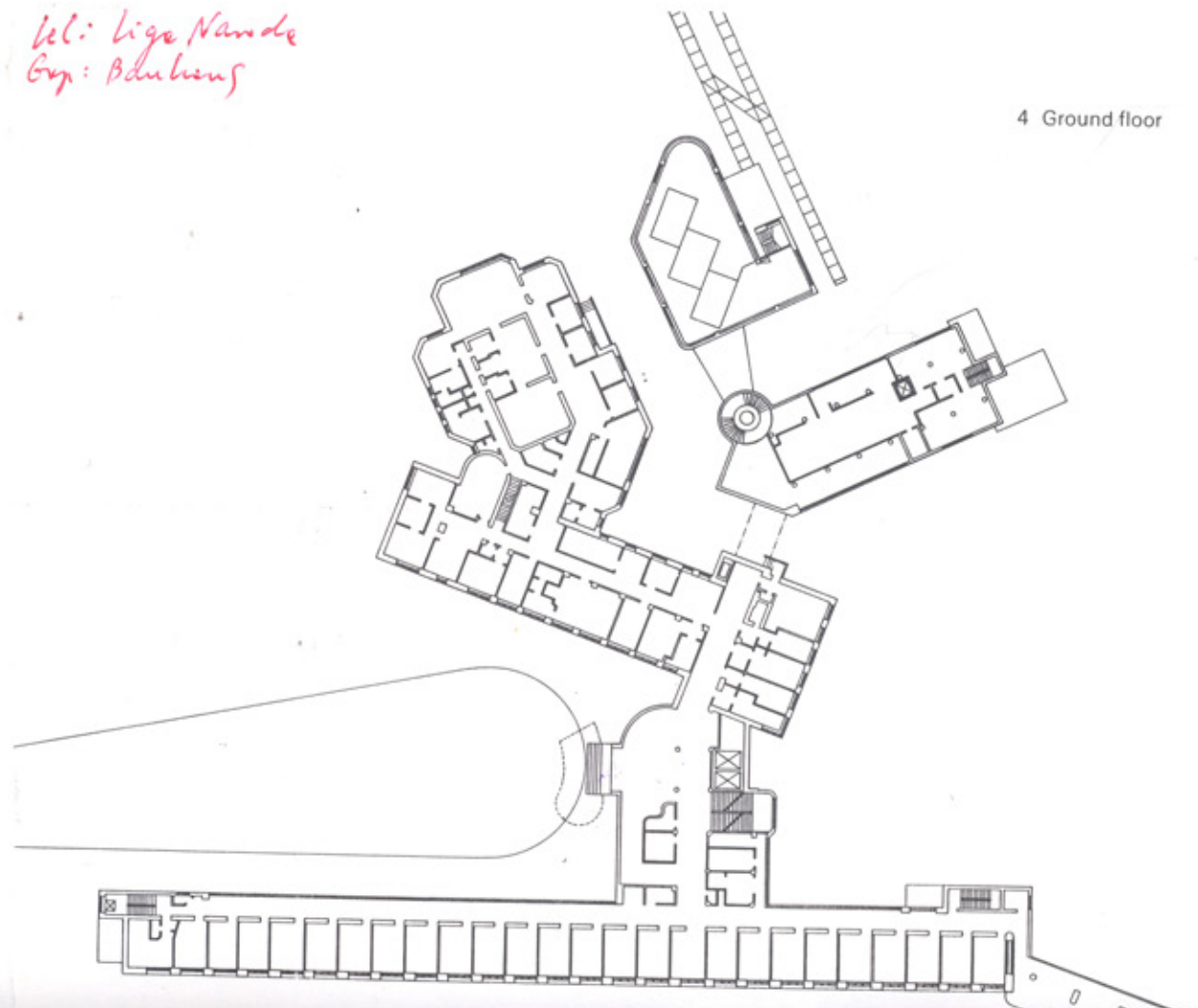
↓ ↓ → Turun Sanomat
'28-30

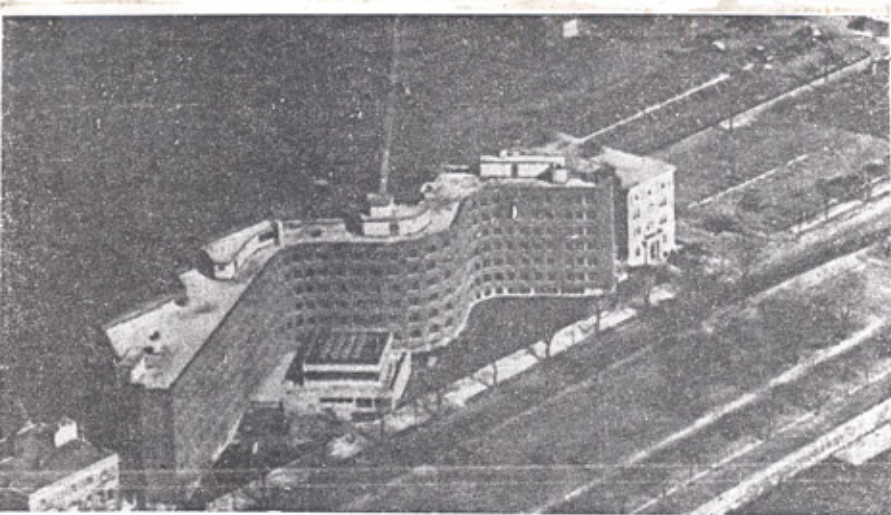
Vipuri
'27-35

tel: Liga Narodna
Gry: Bauhaus

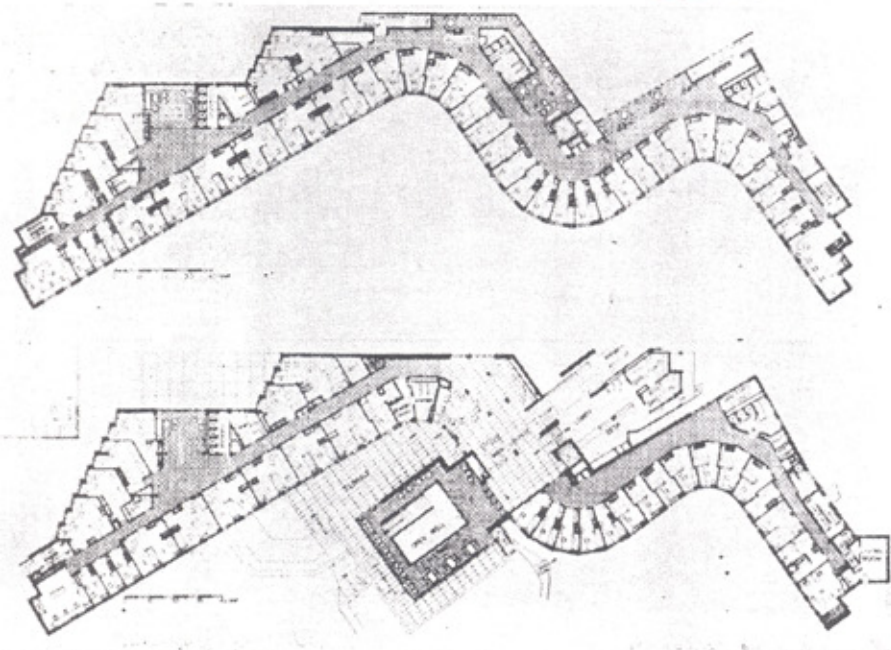
4 Ground floor

"moderna"

'47-9

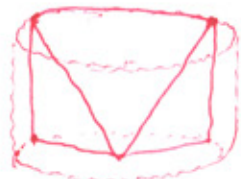

Le Corbusier
 ← Alžir '30
 Rio '36

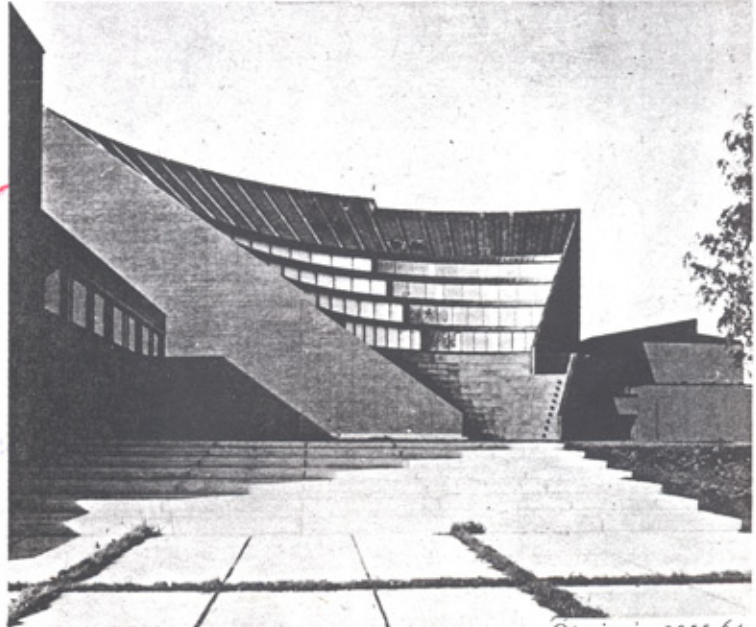

"moderni regionalizam" =
 sinteza općeg i pojedinačnog

C.N. Schulz: "Kada arhitektonsko djelo otkriva prostornost doživljenog univezuma, ono postaje umjetničko djelo."

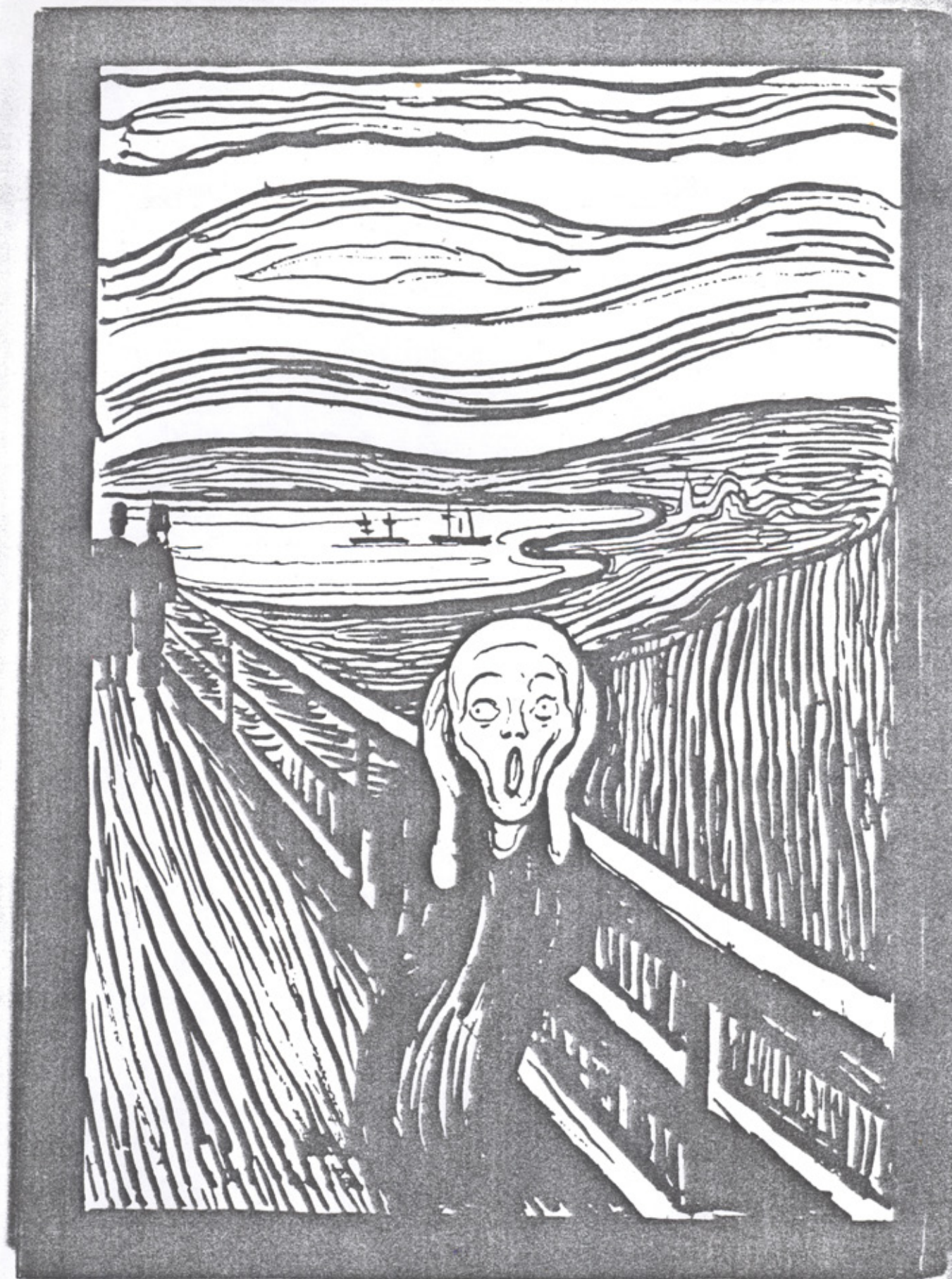
$$(\square - \triangle) \times \frac{7}{24} = \longrightarrow$$

Otaniemi, 1955-64.

Ludwig Wittgenstein:
 "Arhitektura uvijek ovjekovječuje i slavi nešto. Prema tome nema ni arhitekture gdje nema niša da se slavi"

"Gyém kerek puerode"
comp. Sibelius, Finlandia

1893: Krik
Edward Munch